నిక్షేపంలాంటి చెట్టు

మఱ్ఱిచెట్టుకింద నీడ తొంగున్నాది. ఆకులు ఆలా ఆలా గలగలలాడుతున్నాయి. ముసిల్ది, మరో బొట్టి ఒక తట్టా, మరో బుట్టా పెట్టుకుని బస్సు కోసం సుంచున్నారు. పొద్దుటేనించీ సుంచున్నారు. ఏ బస్సూ ఆగలేదు. ఒక బస్సు ఆగిందికాదు. డబ్బు లెక్కు వడిగేరు. ‘‘ఓలమ్మ — ఎక్కణ్ణిం చొట్టు కొద్దునూ—’’ అని సాగదీసింది ముసిల్ది. కీసుక్కున నవ్వింది బొట్టి. ఆ బొట్టికి పదమూడు పదనాలుగే ళ్లుంటాయి. దానికి గత ఏడాదే పెళ్లి అయింది. మొగుడు పట్నంలో బిళ్లబంట్రోతు ఉద్యోగం చేస్తు న్నాడు. ఇంకా గర్భాదానం చెయ్యలేదు. ఆ బొట్టి మెళ్లో నల్లపూసలూ, మంగళసూత్రమూ ఉన్నాయి. ఆ ముసిల్ది బొట్టికి నానమ్మవుతుంది. దాని కొక దెబ్బయ్యే ళ్లుంటాయి. మనిషి గసికినాగుంది.’’

ప్రసిద్ధి చెందిన భారత్ వారి పేము కుర్చీలు ప్రతి ఇంటా, ఆఫీసులో తప్పక ఉండవలసినవి.

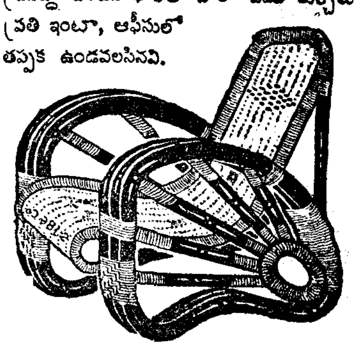

శ్రీ జయభారతం అండ్ కం (రిజిస్టర్డు)
82, ఆర్. హెచ్. రోడ్డు, మద్రాను—14.
ఆర్డర్లతో 50% అడ్వాన్సు తప్పక పంపవలెను.
ముఖ్యమైన అన్నిటౌన్లలోను మాకు స్టాకిస్టులు కావలెను. ఉచిత కేటలాగుకు మీ అడ్రసు స్పష్టముగా వ్రాయండి. 2

వాణిజ్య ప్రకటనలకు
లోక్ సత్తా
ఉత్తమ సాధనం

వాయిదాలమీద ట్రాన్సిస్టర్
కోయల్
(గ్యారంటీతో)

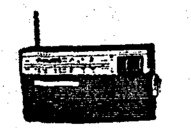

3 బాండ్లు, అఖిల ప్రపంచ, పోర్టబుల్ ట్రాన్సిస్టర్ నెలసరి రు. 5/-ల వాయిదా చెల్లుబడివి వెల ఒద. రు. 165/-లు. ప్రతి పల్లెకు, బస్తీకి పంప వగును. వ్రాయండి:
VIRLA AGENCIES (19)
Roop Nagar, Delhi-7.

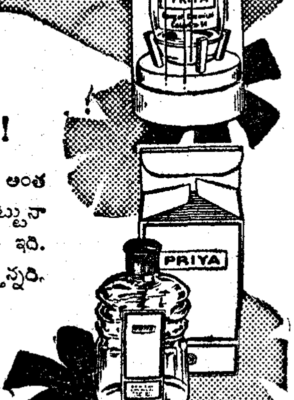

మీరు వెళ్ళిన చోటల్లా...
వసంత సౌరభం వెల్లివిరుస్తుంది!

మీరు 'ప్రియా' అత్తరు ఒత్తుకున్నప్పుడు అంత మనోహరంగా ఉంటుంది మీ ఉనికి. బొట్టుబొట్టునా అతివల లావణ్యాన్ని అతిశయింపజేసే పరిమళం ఇది. రెండు రకాల ఆకర్షణీయమైన బుడ్లలో లభిస్తున్నది.

ప్రియా అత్తరు

కాస్మెటిక్ డివిజన్
బెంగాల్ కెమికల్
కలకత్తా బొంబాయి కాన్పూరు ఢిల్లీ మద్రాను.

అల్లంత దూరాన బస్సు కనపడ్డాది.

"మావ్మా, అల్లదిగోటి ఎర్రబస్సు" అన్నది బొట్టి సంబరపడుతూనూ, సంభ్రమపడుతూనూ.

"టిప్పులు బండిగావునే" అంది ముసిల్ది. నోట్లో చుట్ట వాటంగా పళ్లమధ్య బిగించింది. ఆ చుట్ట ఎంత లేదన్నా ఆరంగుళా లుంటుంది. ఆ చుట్ట కాల్చడంలో ముసిల్ది లీనమయిపోయింది.

దుమ్ము రేపుకుంటూ టిప్పుల బండి వస్తున్నాది. ఆ గుంట రోడ్డుమీదికి వెళ్లి చెయ్యి అడ్డుపెట్టి "ఆపాల, ఆపాల" అని కేకలేసింది.

బండి ఆగింది, అల్లంత దూరం పోయి.

మర్రిచెట్టుపక్క టీ దుకాణంలో కూచున్న మరో ఇద్దరు ప్రయాణీకులూ బయటికి వచ్చేరు.

"రావాల, రావాల. టయిము నేదు" అన్నాడు చెక్కరుకుర్రాడు. వాడు ముసిల్దాని పక్కనున్న బొట్టిని చూశాడు. 'బాగుంది గుంట' అని అనుకున్నాడు.

టీదుకాణంలోనించి వచ్చిన ప్రయాణీకు లిద్దరూ బస్సెక్కిపోయారు.

ముసిల్ది తట్ట ఎత్తుకోబోయింది.

బొట్టి బుట్ట పట్టుకుంది.

"ఏటా తట్టలోయా?" అన్నాడు చెక్కరు.

"మరేట్నేదూ, ఎండిసేపలూ" అంది ముసిల్ది నోట్లో చుట్ట ఉంచుకునే.

"సెస్, అలాగయి తొద్దు. రైట్, రైట్" అనేశాడు విసురుగా.

బండి బర్రుమనుకుంటూ కదలబోయింది.

"బాబ్బాబూ, నీ కాళ్లట్టుకుంటాన్నాయనా, ముసిలిముండని, నన్ను ఎక్కించీ, బాబూ, నీ కో మాంచి ఎండిసే పిత్తాన్నాయనా" అంటూ అరిచింది ముసిల్ది. ఆ అరుపులో దాని నోట్లో ఉన్న కావిడిబద్దలాటి చుట్ట నేల రాలింది.

ఎండిచే పిత్తానన్న మాట చెవిన పడేసరికి చెక్కరు "స్స్... ఆపాల, ఆపాల" అన్నాడు.

బండి ఆగింది.

ముసిల్ది నింపాదిగా తట్ట పట్టుకుని ఎక్కింది.

"సొట్నేదు, కిందే కూకోవాల" అన్నాడు కండక్టరు.

"పో వలాగే, బాబూ, ఎలాగో నాక్కుపో" అంది ముసిల్ది.

ఆ పైన బొట్టి బస్సులోకి వచ్చింది.

తట్ట అందుకున్నాడు చెక్కరుకుర్రాడు.

వెనక సీట్లో కాస్త చోటు చేశాడు. ఆ పిల్లని కూచుండబెట్టాడు.

"డబ్బులు, డబ్బులు" అన్నాడు కండక్టరు.

"రైట్, రైట్" అన్నాడు చెక్కరు తలుపు ధణాయించి కొట్టి.

బస్సు కదిలింది.

మళ్లీ అంతలోనే ఆగిపోయింది.

మర్రిచెట్టుపక్కనున్న టీ దుకాణంలోనించి ఒక నడివయసు ఆడమనిషి బయటికి వచ్చింది ఒక్క పరుగున.

"ఓరి మీ యమ్మ కడుపులు కాల" అని లంకించు కుంది ఆ వెంటనే.

'ఏటయ్యింది, ఏటయ్యింది?' అనుకుంటూ కండక్టరు దిగేడు. ఆ వెనక చెక్కరూ దిగేడు.

"ఏటయ్యింది, ఏటయ్యింది?" అని బస్సులోని వాయుళ్ళూ గుంపు సింపు పడ్డారు.

నిక్షేపంలాంటి కోడి పెట్టని పొట్ట బెట్టుకుంది బస్సు. పొరపాటయిపోయింది, ఖర్చుకి ఉంచు - అని రెండు రూపాయలు ఇవ్వబోతే ఒకటోరకం పెట్ట, పది రూపాయలకి తక్కువ పుచ్చుకోనంది ఆ మనిషి. మిగుల్చుకున్న అయిదూ కాక మరో అయిదు వదులుతాయి కండక్టరుకి. పోనీ, పెట్ట ఇచ్చెయ్యమంటే మొదటికి వచ్చింది వ్యవహారం. ముసలిదానికేమో చుట్టమీద ధ్యాస.

"నిచ్చేపంనాటి పెట్ట, పెట్ట నెత్తేసుకున్నాడు" అన్నది టీ దుకాణపు నడివయసు ముసిల్ది. "బస్సు కదుపు సెబుతాను. నీ మీద కేసెడతాను. తాగేసి ఎక్కినావేటి బస్సా?" అని ఒకటే వరస చెరిగి పోసేస్తూంది.

డ్రైవరుకు ఏమీ పాలుపోవడం లేదు.

"ఏటీ ఎదవచోద" అని విసుక్కుంటున్నాడు.

జనం దిగేరు. చుట్టలూ, బీడీలూ, సిగరెట్లూ ముట్టించేరు.

"తూత్, ఎదవబస్సు, ఈ పాటి నడిసినా మనూరు పోదుం" అన్నాడో నాయుడు.

కండక్టరు బతిమాలుతున్నాడు.

రెండ్రూపాయల నోటు చేతిలో పెట్టి, "ఏదో పొరపాటయిపోయింది. ఇది కర్చుకుంచు—మరే టనకు" [illegible] కండక్టరు.

"[illegible] ఎలాగుందో, నాలిముచ్చు. పెట్ట సచ్చి [illegible] రెండ్రూపాయలు సేతు లెడతావా? పది [illegible] పెట్ట, ఒకట్రకం పెట్ట—" అని [illegible].

ఇంతలో [illegible] ఆగింది ఈ చోద్యానికి. కండక్టరుకి [illegible] ఇది వదిలేలా కనపడలేదు.

"[illegible] జేకినస్పెట్టరొచ్చినాడంటే [illegible] ఆ మీద [illegible] చెక్కరు చిందులు తొక్కుతున్నాడు.

అయిదు రూపా[illegible].

"ఇంద, ఇంకెందు[illegible].

"నాబం నేదు— [illegible], నీ బస్సెలా కదులుద్దో నేనూ [illegible] కుంది.

'చస్— ఎదవగొడబ' [illegible].

కష్టపడి, కొన్ని టిక్కట్లు [illegible] రూపాయలు మిగిలించేడు. ఆ [illegible]

డ్రైవరు గమ్మునుండిపోయాడు.

'నేను పొద్దున్న బయల్దేరుతుంటే, [illegible] రయ్యింది. అదే దీని క్కారణం' అనుకున్నాడు [illegible] వినిపించనట్టు.

'ఏటే, ఎదవతగువు!' అనుకుంది [illegible] ముసిల్ది. దానికిది నచ్చలేదు. బొట్టి అమోఘయంగా చూస్తున్నది.

"పారీదూ, ఎదవ సొద, జేకినస్పెట్టరొచ్చినాదా అంటే కొంప మునుగుద్ది — ఓవర్‌నోడు, పైగా టయిమూ దాటిపోనాది—" అని వర్ధుతున్నాడు చెక్కరు.

"సెన్— నువ్వొండేస్" అని గసిరేశాడు కండక్టరు.

మొత్తానికి టీదుకాణంది ఒప్పుకోలేదు.

ఆగిన జట్కావాడుకూడా "పారిండి, బాబూ, దాంతో జట్టీయేల?" అని న్యాయం చెప్పేడు.

'ఇక తప్పదురా దేవుడా' అనుకున్నాడు కండక్టరు.

'తను మిగుల్చుకున్న అయిదూ కాక, మరో అయిదూకూడా నష్టపోవాలి.' ప్రాణం ఉసూరుమనిపించింది.

"పోనీ, పదీ పుచ్చుకో! ఆ పెట్టిచ్చి" అన్నాడు కండక్టరు. కాని ఇస్తుందన్న ఆశ లేదు.

"నా నియ్యను. మట్టించీసి, పైగా ఇదేటి— నాకు డబ్బొద్దు, కేసెడతాను, సూసుకుందాం" అన్నది టీదుకాణంది, పట్టిందే పట్టుగా.

'అన్న, కొంప మునుగుద్ది. అసలే రోజులు బాగులేవు కూడానూ' అనుకున్నాడు కండక్టరు.

'ఇచ్చెయ్యవలిసిందే— పది రూపాయలూ సంకనాకిపోయినట్టే. ఛస్ — ఛస్' అని బాధపడిపోతున్నాడు కండక్టరు. పది రూపాయలు మరి ఉత్తపుణ్యానికిచ్చుకుంటున్నాడు.

పది రూపాయల నోటు కష్టంగా పైకి తీశాడు.

"తేతే, ఎందుకొచ్చిన జట్టీ" అని నోటు ఇట్టే లాక్కుని పారిపోయింది టీదుకాణంది.

మానేపల్లి సత్యనారాయణ

దాని కొడుకు వచ్చి, దెబ్బతిన్న కోణ్ణి పట్టుకు పోయాడు. తన ఆస్తి అంతా పోయినంత బాధనిపించింది కండక్టరుకి. "ఎక్కెక్కు శానగాని" అన్నాడు చెక్కరు.

ఎదురుగా మరో బస్సు వచ్చింది.

అది ఆగింది.

"ఏటి తగువు? ఎదవ జేకినస్పెట్టరున్నాడు మరి, జాగ్రత్త" అని అరిచేడు అవతలి బస్సులోంచి కండక్టరు. ఆ బస్సు కదిలింది.

"ఎక్కెక్కు" అని కండక్టరూ, చెక్కరూ బస్సెక్కేరు. బస్సు బర్రుమంటూ కదిలింది.

'గండం గడిసింది' అనుకున్నాడు డ్రైవరు మనసులోనే.

"ఆ నాయాల దిగేడుకాడు, చూశావా!" అన్నాడు కండక్టరు. కండక్టరుకి వల్లమాలిన దుఃఖంగా ఉంది. 'రే పొడి కియ్యవలిసిన వాటాలో కన్నమెడతాను' అనుకున్నాడు. "పోనొల్లకోన్" అన్నాడు చెక్కరుకుర్రాడు.

బస్సు పరుగెడుతూంటే గాలి చల్లగా తగులుతూంది.

"డబ్బు డబ్బు" అన్నాడు కండక్టరు.

రూపాయినోటు రొంటినున్న చిక్కంలోంచి తీసి [illegible]ంది. అది బాగా నలిగిపోయింది.

"ఎక్కడికేటి?" అన్నాడు కండక్టరు.

"కొటారుబిల్లిచంతకి" అన్నది ముసిల్ది.

చెక్కరుకుర్రాడు ఆ బొట్టికి అనుకుని కూచున్నాడు. ఆ బొట్టి ఇంకా ఇంకా ముడుచుకుంటున్నది. ఆ డింకా పకకాయిస్తున్నాడు.

"ఇంకో రూపాయి తే" అన్నాడు కండక్టరు.

దేనికోసం . . .

కారసాల సీతారామస్వామి (తాళ్లరేవు - తూ॥ గో॥)

"ఎందుకూ" అన్నది ముసిల్ది.

"ఎందుకేటి? కాళీ లేదు, దిగిపో లేపోతే" అన్నాడు కండక్టరు.

"ఇందా, ఈ అరుదురూపాయుంచు" అంది ముసిల్ది. కండక్టరు పోన్లే అని ఊరుకున్నాడు.

బస్సు ఝూమంటూ పరుగెడుతూంది.

'ఛీ ఛీ, చేపల కంపు' అనుకున్నాడు పక్కనున్న నాయుడు. ముక్కు మూసుకున్నాడు.

"ఏమిటీ— బేడ్ స్మెల్" అంటూ లేచాడు ఎదుట సీట్లో కూచున్న స్టూడెంటు.

'వెరీ డర్టీ— నాన్సెన్స్— ఈ బసెస్‌వాళ్లకి సెన్సుండదు' అనుకుని సెంటురాసిన జేబురుమాలు ముక్కుదగ్గిర పెట్టుకున్నాడు.

"నరవ—నరవ. దిగాలి జోరుగా" అన్నాడు చెక్కరు.

ఒక ముసలివాడు దిగి, మరో ఇద్దరు పడుచువాళ్ళు ఎక్కేరు.

బస్సు మళ్లీ కదిలింది.

"అన్న నా సుట్ట" అని తడుముకుంది ముసిల్ది.

'నిచ్చేపంనాటి సుట్ట రాలిపోనాది — నాను కామకో నేదు, ఈ గొడబనోను—' అనుకుని నొచ్చుకుంది. దానికి ప్రాణం కష్టం తోచింది. బేడెట్టి కొన్న పొగాకు కాడతో మహావాటంగా చుట్టుకున్న చుట్ట నిష్కారణంగా పోయింది.

"నా కెండిసేపితానన్నావ్" అని జ్ఞాపకం చేశాడు చెక్కరు.

"ఎండిసేపా నేదు ఏటీ నేదు. నా సుట్ట పడిపోనాది" అని చిరాకు పడిపోయింది ముసిల్ది.

బస్సు కొటారుబిల్లిలో ఆగింది.

ముసిల్దీ, బొట్టీ దిగిపోయారు.

"నిచ్చేపంనాటి సుట్ట పోనాది" అని నొచ్చుకుంది ముసిల్ది. ముసిల్దాని గొణుగుడుకి బొట్టి కిసుక్కున నవ్వుకుంది, చెయ్యి అడ్డం పెట్టుకుని. ★